

Onkologická tajemství zemřelých

Kateřina Stoklásková, Miroslav Ďatko, Eva Daňková, Milan Votava,
Karel Schneller, Martin Zeman, Tomáš Vojtíšek, Michal Zelený

Ústav soudního lékařství Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně a Lékařské fakulty Masarykovy univerzity, Brno, Česká republika

SOUHRN

V letech 2010-2015 bylo na Ústavu soudního lékařství v Brně hlášeno celkem 480 novotvarů, které dle dostupné zdravotnické dokumentace a sdělení rodinných příslušníků nebyly před pitvou známy. Z tohoto počtu bylo 71,4 % u mužů a 28,6 % u žen. Ve sledovaném období bylo zaznamenáno celkem 212 případů, kdy byl dříve nediodagnostikovaný zhoubný nádor natolik pokročilý, že se bezprostředně podílel na úmrtí. Ilustrativní pitevní nálezy jsou prezentovány na fotografiích na konci článku.

Klíčová slova: zhoubný novotvar – mortalita nádorů – náhlé úmrtí – pitevní nález

Oncology secrets of suddenly deceased individuals

SUMMARY

Malignant neoplasms represent the second most common cause of death in men and women in the Czech Republic after cardiovascular diseases. The incidence, prevalence and mortality is recorded in the Czech National Cancer Registry. The most recent data available is from 2013, in this year there were 81 541 patients newly diagnosed with cancer and 26 944 people died of cancer. From a long-term perspective, the incidence of neoplasms is increasing and the mortality is decreasing.

In the Institute of Forensic Medicine in Brno there were 480 cases of newly reported malignant tumors during the period 2010-2015, which were not known before the autopsy. 71.4 % of these cases were men and 28.6 % were women.

In 212 cases the tumor was advanced and was the immediate cause of death. The total number of deadly cases in men was 149, the age average was 66.2 years. The most common malignant tumor leading to death was of bronchi and lungs (39.6 %), large intestine (9.4 %), pancreas (6.7 %), liver (4.7 %), stomach (4 %) and prostatic gland (4 %). In women the total number of deaths resulting from malignant tumor was 63, the age average was 72.6 years. The most common malignant tumor leading to death was of bronchi and lungs (33.3%), ovary (11.1 %), large intestine (9.5 %), gall bladder (6.3 %) and kidney (6.3 %).

Some of the autopsy findings are shown on the photographs at the end of the article.

Keywords: malignant tumor – cancer mortality – sudden death – autopsy findings

Soud Lék 2017; 62(3): 30-32

Zhoubné novotvary jsou v České republice druhou nejčastější příčinou úmrtí u mužů i žen, a to po kardiovaskulárních chorobách. Výskyt zhoubných onemocnění je u nás evidován od konce 50. let. Hlášení zhoubných novotvarů je povinné a údaje jsou shromažďovány v **Národním onkologickém registru (NOR)**. Datové výstupy jsou dostupné např. v ročenke **Novotvary** Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR, online na portálu **Epidemiologie zhoubných nádorů v ČR** (www.svod.cz). Data jsou poskytována i mezinárodním organizacím, zabývající se zdravotnickou statistikou. Nejnovější dostupná ročenka Novotvary je z roku 2011 (1), formou stručného přehledu jsou již dostupná i data z roku 2013 (2).

V roce 2013 bylo v ČR nově hlášeno 81 541 pacientů se zhoubným novotvarem, celkem na tuto diagnózu zemřelo **26 944** osob. V dlouhodobém srovnání incidence zhoubných novotvarů v ČR stoupá, naopak mortalita klesá. Zdůvodnění těchto trendů je komplexní, zohledňuje demografické charakteristiky populace (především věk), celkové zdraví populace, kvalitu pro-

středí, možnosti a plošné využití primární a sekundární prevence, léčby apod.

Z onkologických onemocnění byl v r. 2011 nejčastěji příčinou úmrtí u mužů zhoubný novotvar (ZN) **průdušky a plic**, dále **prostata, tlustého střeva, slinivky břišní a ledviny**. U žen se nejčastěji jednalo o ZN **prsu**, dále **průdušky a plic, tlustého střeva, slinivky břišní a vaječníku** (1).

Na Ústavu soudního lékařství FN USA a LF MU v Brně je záchyt zhoubných novotvarů při pitvách hlášen do Národního onkologického registru. V tabulce č. 1 je uvedena četnost takto zaznamenaných onemocnění.

V letech 2010-2015 bylo na Ústavu soudního lékařství v Brně hlášeno celkem **480** zhoubných novotvarů, které dle dostupné zdravotnické dokumentace a sdělení rodinných příslušníků nebyly před pitvou známy. Z tohoto počtu bylo **71,4 %** u mužů a **28,6 %** u žen.

Ve sledovaném období bylo zaznamenáno celkem **212** případů, kdy byl dříve nediodagnostikovaný zhoubný nádor natolik pokročilý, že se bezprostředně podílel na úmrtí.

U mužů se jednalo o **149** případů, věkový průměr zemřelých mužů byl **66,2** let. Nejčastěji byl u mužů příčinou úmrtí zhoubný novotvar **průdušek a plic** (39,6 %), dále **tlustého střeva** (9,4 %), **slinivky břišní** (6,7 %), **jater** (4,7 %), **žaludku** (4 %) a **prostata** (4 %).

U žen se jednalo o **63** případů, věkový průměr zemřelých žen byl **72,6** let. Nejčastěji byl u žen příčinou úmrtí zhoubný novotvar **průdušek a plic** (33,3%), dále **vaječníku** (11,1 %), **tlustého střeva** (9,5 %), **žlučníku** (6,3 %) a **ledviny** (6,3 %).

✉ Adresa pro korespondenci:

MUDr. Kateřina Stoklásková
Ústav soudního lékařství FNUSA a LF MU
Tvrdého 2a, 662 99 Brno
tel.: 00420543185851
fax.: 00420543426519
e-mail: katerina.stoklaskova@fnusa.cz